

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಪಾತ್ರ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಭ್ರಮರಾಂಭ ಎಸ್.ಎಂ.

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಹೊಸದುರ್ಗ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

ಸಾರಾಂಶ: (Abstract)

ತುಮಕೂರು ಮಾತೆಯ ಮಣಿಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಲಿದೆ ಕರುನಾಡು. ಅಂತಹ ಕರುನಾಡಿನ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೊಂದು ತುಮಕೂರು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಸುಜನ ಜನಪದ ನಾಡು, ಪುಣ್ಯಕೇತ್ರಗಳ ನೆಲೆವಿಡು. ಇದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದೆ. ದೇಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ಬೆರಗುಗಂಗಳಿಂದ ತನ್ನಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಜನಮನವನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವ, ಹೈನ್ಯಗಳನ್ನು ತಣಿಸುವ ಜಿಲ್ಲೆ ಜೊತೆಗೆ ಮಠಗಳ ಪರಂಪರೆ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಹೊಂದಿವೆ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾರವಾದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಮಠವೆಂದರೆ ತುಮಕೂರಿನ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 10 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿದ್ದು ಕೇಂದ್ರಭಾಗದಿಂದ ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ-4 ಕ್ಯಾಂಪ್‌ದಿಂದ 700 ಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣವೇ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು (Keywords): ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೇಂದ್ರ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪುರಾಣ, ಹೇರಂಬರ, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರದ ಸಾಂಗತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು, ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಪ್ರಮುಖ ಐತಿಹ್ಯವೆಂದರೆ ಗೋಸಲ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರು 101 ವಿರಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ವಿರಕ್ತರಿಗೆ ನೀರಾಡಿಕೆಯಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದಾಗ ಗೋಸಲ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರರು ನಡುರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗುಹೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೋಣಕಾಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ಹೊರ ತಂದರು. ನಂತರ ಈ ಗಂಗೆಗೆ ಸಿದ್ಧಗಂಗೆ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಯಿತು.¹ ಹೀಗೆ ಸಿದ್ಧರಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದ ಗಂಗೆಯೇ ಸಿದ್ಧಗಂಗೆಯೆಂದಾಯಿತು. ಈ ಮಠದ ಪರಂಪರೆ ಗೋಸಾಲ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ರಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ 10ನೇ ಗುರು

Please cite this article as: ಭ್ರಮರಾಂಭ ಎಸ್.ಎಂ. (2024). ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಪಾತ್ರ : ಒಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಪ್ರತಿಬಿಂಬ: ಮಲ್ಟಿಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಕನ್ನಡ ರೀಸರ್ಚ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಐಐಎಂಆರ್‌ಡಿ, 5(4). ಪು.ಸಂ. 100-107.

ಪರಂಪರೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಠವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತರಲು ಈಗಲೂ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಠದ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಸವ ಜಯಂತಿಯ ಆಚರಣೆ:

ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಬಸವಾದಿಶರಣರ ಚಿಂತನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಿರುವುದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಪೂಜ್ಯರು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಜನಮಾನಸಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಮಹಾನ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಠದಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಠವು 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಬಸವೇಶ್ವರರ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಠದ ಗುರುಪರಂಪರೆ ಅದನ್ನು ಅರಿತು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು 1964ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ ಆತಂದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1979 ರಿಂದ ಬಸವ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.² ಇದು 24 ಗಂಟೆಗಳ ಯೋಜನೆ. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಜಯಂತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುಂಜಾನೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಭಾವಚಿತ್ರದ ಪೂಜೆ, ದರ್ಶನ, ಆಶೀರ್ವಚನ ದಾಸೋಹಾದಿಗಳು ನಡೆದು ರಾತ್ರಿಯಿಡೀ ಶ್ರೀ ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರ ನಾಟಕವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಇಡೀ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಬಸವೇಶ್ವರರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

2. ಗೋಸಂರಕ್ಷಣೆ :

ಶ್ರೀಮಠದಲ್ಲಿ ಗೋವೋ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಮಾತರಃ ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆಂದು 04 ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಪೋಷಣೆಗೇಂದೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿದ್ದಾರೆ. 2021 ರಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಗೋಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಪಶು ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯವಿದೆ.³

3. ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರಗಳ ವಿತರಣೆ :

ರೈತ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು ಕೃಷಿ ಈ ನಾಡಿನ ಮಹತ್ವವಾದಂತಹ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯ ವೈಖರಿ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಿನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳ ನಡುವೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಜನರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆಧುನಿಕತೆ ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಹಸು, ಕರು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳ ಸಾಕುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀಣತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು ಹೀಗಾಗಿ ಈಗ ಇಂತಹ ಒಂದು ಆಸರೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ.⁴

4. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ :

ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿಯ ಫಲವಾಗಿ 1963-64ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತು-ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಜಾತ್ರೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಜಾತ್ರೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 15 ದಿನಗಳ ತನಕ ಈ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಜಾತ್ರೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೃಷಿಕರು ನಗರದ

ನಾಗರಿಕರು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳಾದ ಅರಣ್ಯ, ರೇಷ್ಮೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ, ಕೃಷಿ, ಪೋಲಿಸ್, ಖಾಸಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಳಿಗೆಗಳು ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಈಗಲೂ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದೇ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಂಗ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸುವರ್ಣ ವೇದಿಕೆಯೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.⁵

5. ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹತತ್ವ:

ಶ್ರೀ ಮಠವು ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಶ್ರೀ ಮಠದ ದಾಸೋಹದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿ ಕಾಯಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿ. ಪುಟ್ಟಗಂಗಪ್ಪರವರು ಒಂದು ದಿನದ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ದಿನಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.⁶ ಅಕ್ಕಿ 30 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ರಾಗಿಹಿಟ್ಟು 15 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ತೊಗರಿ 04 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ಉದ್ದಿನಬೆಳೆ 03 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ಸಾಂಬರು ಮತ್ತು ಖಾರದ ಪುಡಿ 50 ಕೆ.ಜಿ. ಈರುಳ್ಳಿ 02 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ತರಕಾರಿ 03 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ಅರಿಶಿಣ ಪುಡಿ 01 ಕ್ವಿಂಟಲ್, ಸಾಸಿವೆ & ಜೀರಿಗೆ 10 ಕೆ. ಜಿ, ಹುಣಸೇ 60 ಕೆ. ಜಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ 300, ಕಡ್ಡೆ 100 ಕೆ.ಜಿ. ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ದಾಸೋಹ ಕೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ದಿನದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಿಸುಮಾರು 15000 ಜನರು ಶ್ರೀ ಮಠದ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಅವರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀ ಮಠಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಉದರ ತಣಿಸಿ ಆಶ್ರಯ ನೀಡಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಮಠ.

6. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ :

ಮತ್ತೊಂದು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಕೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀಮಠ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಪ್ರಕಾಶನವು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮತ್ತು ಅದರ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವನ್ನು ಡಾ.ಜಿ.ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ ಅವರು ಶ್ರೀ ಬಸವೇಶ್ವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಕೃತಿ ಸುಭಾಷಿತ ಕುಸುಮಾಂಜಲಿ ಕರ್ಮಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಾಟಕ, ಪೌರಷ, ಎಂಬಪಾಂಚಜನ್ಯ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನ, ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟ, ಪಂಡಿತ ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರೆಸೀಮೆ ಅವರುರಚಿಸಿರುವ ಶಿವಯೋಗಿ ಉದ್ಧಾನ ಯತೀಶ್ವರ ವಚನಗಂಗಾ ವಚನಬಿಲ್ಲ ತೊಂಬತ್ತರ ತಪಸ್ವಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇತಿಹಾಸವುಳ್ಳ ಕೈಪಿಡಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪೀಠಾರೋಹಣದ 50 ನೇ ವರ್ಷದ ಸುವರ್ಣಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಗಳ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅಭಿನಂದನಾ ಗ್ರಂಥ ದಾಸೋಹ ಸಿರಿ ಶ್ರೀಗಳ ಗುರುವಂದನೆ

ಹಾಗೂ ವಿರಕ್ತಾಶ್ರಮ ಸ್ವೀಕಾರದ 75 ನೇ ವರ್ಷದ ಅಮೃತಮಹೋತ್ಸವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಅಮೃತಗಂಗಾ ವಜ್ರಮಹೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದ ವರದಿಯುಳ್ಳ ವಜ್ರಗಂಗಾ ಪುರವಣಿ. ಶ್ರೀ ಶಿವಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಜನ್ಮಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸವಿನೆನಪಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಟಣಾ ಸಮಿತಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಗುರುವಂದನಾ ಮಹಾಸಂಪುಟ ಸಿದ್ಧಶೈಲಿ ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಠಾಧೀಶರು, ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ಸದ್ಧಿಗಳು ಶ್ರೀಗಳವರನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಅನುಭವ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಗುರುಸೃತಿ ಸಂಪುಟ ಚಿತ್ರಜಂಗಮ ಅಲ್ಲದೇ ಶರಣರು ಮತ್ತು ಶರಣಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು 120 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀಮಠವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಶರಣತತ್ವದ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನದ ಮೂಲಕ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.⁷

7. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿ:

ಶ್ರೀಮಠದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಕಲೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಮನರಂಜನೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶರಣತತ್ವಗಳ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜನ್ಮತಾಳಿದ ಈ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯು ಶ್ರೀಮಠದ ಜಾತ್ರೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ 1960-61 ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಐದು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಮಂಡಳಿಯ ವತಿಯಿಂದ ಸಾದರ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ: ಭಕ್ತವಾರ್ತಾಂಡೇಯ, ಎಚ್ಚಮನಾಯಕ, ರಾಜಶೇಖರ ವಿಲಾಸ, ಚಿನ್ನದ ಚಾವಟಿ, ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರ. ಈ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದು ರಂಗಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಬಸವಜಯಂತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯವರ ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಬಸವೇಶ್ವರ, ನಾಟಕವನ್ನು ಸಾದರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ 1500ಕ್ಕೂ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರುವುದು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿದೆ. ಈ ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಪುರುಷರೇ ಮಾಡುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.⁸

8. ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಾಸ ಪತ್ರಿಕೆ :

ಬಹುಮುಖ ಸೇವೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶ್ರೀಮಠವು ಕ್ರಿ.ಶ.1975 ರಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಎಂಬ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ತೊಡಗಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬಂದ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಕವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಂಡಿತು. ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಪ್ರಕಟವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಸದುದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೃಷಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಕಲೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಸಾರ, ಆರೋಗ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಮೂಲ ಮಣಿಯಂತೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 7000 ಹೆಚ್ಚು ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶ್ರೀಮಠದ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಾಗೂ ಹಿತ್ತೈಷಿಗಳ ಸಂಘದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗಿದೆ.⁹

ಈ ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಜನಮಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅವುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

1. ಬಿಕ್ಕಾಟನೆ:

ಶ್ರೀಗಳು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಕ್ಕಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದಾಸೋಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಕದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಕ್ಕಾಟನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಮಠದ ಈ ಬಿಕ್ಕಾಟನೆಯನ್ನು ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲುವಂತೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಠವು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸ್ವತಃ ಪೂಜ್ಯರೇ ಬಿಕ್ಕಾಟನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.¹⁰

2. ಧೀಕ್ಷೆ: ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಧೀಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

1. ಸನ್ಯಾಸಧೀಕ್ಷೆ:

2. ಲಿಂಗಧೀಕ್ಷೆ

ಸನ್ಯಾಸ ಧೀಕ್ಷೆ:

ಸನ್ಯಾಸಧೀಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ ಸನ್ಯಾಸತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಧೀಕ್ಷೆ ನೀಡುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಧೀಕ್ಷೆ ನೀಡಿ ನಾಡಿನಾದಂತ ಇರುವ ಅನೇಕ ಮಠಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಮಾಜೋಪಯೋಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಣಿ ಮಾಡುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಠದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗ ಧೀಕ್ಷೆ :

ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ಜಾತಿಮತಗಳನ್ನು ನೋಡದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಿಂಗಧೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಶರಣರನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಶ್ರೀ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಲಿಂಗಧೀಕ್ಷಾ ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತಾ ಭಕ್ತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ಮಠವು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನದೇಯಾದ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವು ಕೇವಲ ಮಾತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಸಾಧನೆಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀ ಮಠದ ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕವಿ ಡಾ. ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ನವರು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವೆನ್ನುವ ಮಾತು ಕೃತಿಯೊಳು ಮೂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.¹¹

3. ಯಂತ್ರಧಾರಣೆ:

ಯಂತ್ರಧಾರಣೆ ಶ್ರೀ ಮಠದ ಒಂದು ಕಾಯಕ ಉದ್ಯಾನ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಆಟವೀಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದುಬಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ತರ್ಕಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಟ್ಟಬಿದ್ದೋ ಯಂತ್ರಧಾರಣೆಯನ್ನು

ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಗಳವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿಗೂಢ ಸತ್ಯಕ್ಕೂ ಸೇತುಪ್ರಾಯರು. ಇರುವ ಹಳೆಯದಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೊಸದಲ್ಲಾ ಸತ್ಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಹಳೆಯದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಫಲಪ್ರದವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರು. ವಿದ್ವಾಂತಃಕರಣದಿಂದ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶಿವನನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆಗ ಶಿವನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದೇ ಅವರ ನಂಬುಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಅವರು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ ನಗೆ ಕಾಣದಿರುವುದು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇನೇ ಇರಲಿ ಯಂತ್ರಧಾರಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗಳವರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆ, ಜನಕ್ಕೂ ತೃಪ್ತಿ ಇದೆ. ಪ್ರಸತ್ತ ದಿನಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಗಳ ದಿನ ಜನರು ಈ ಮೂಲಕ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.¹²

4. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಚಾತ್ರ :

ಕರಣ ಪರಂಪರೆಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರರು ಲೋಕಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನತೆಯ ಚಯಸ್ಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ, ಕೃಷಿ ಮೊದಲೊಂಡು ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನತೆಯನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ದೀನದಲಿತರಲ್ಲಿ ಊರಶುದ್ಧಿ, ವಿಚಾರ ಜಾಗೃತಿ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದುಡಿದುದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಠಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಇಂಥ ಮಠಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠವೂ ಒಂದು. ಇಂತಹ ಶರಣ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಪವಾಡಸದೃಶ ಮಹಾತ್ಮರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ನಂಜುಂಡ ಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀ ರುದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಶ್ರೀಮರುಳಾರಾಧ್ಯಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಲ್ಲದೆ 1917 ರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಾಠಶಾಲೆಯನ್ನು ಉಚಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಅನ್ನದಾಸೋಹದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ದಾಸೋಹ ಜೋತೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ದಾಸೋಹವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಶ್ರೀ ಉದ್ದಾನ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಸಮಕಾಲೀನರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ವಿದ್ಯಾನ್ ಬಿ. ಗಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಚಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1910 ರಲ್ಲಿ ಉದ್ದಾನಸ್ವಾಮಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು¹³ ಪ್ರತಿ ಸಂವತ್ಸರ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚಾತ್ರೆಯಾವತ್ತೂ ನಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೇಮ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಚಾತ್ರೆಯ ಜನಸಾನ್ಯರ ಶ್ರದ್ಧೆ ಭಕ್ತಿ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗಂಗಾ ಮಠದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಚಾತ್ರೆಯ ಮೈದಾನದ ದುರಸ್ತಿ ಲೈಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇವೆಲ್ಲದರ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರದೇ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಊಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಾದ ನಿಲಯವಿದ್ದರೂ ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಉತ್ಸವಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಭೆಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇವೆಲ್ಲದರ ಜೊತೆ ಲಕೋಪಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಹತ್ತುದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೀಗೆ ನೂರಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರೂ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯವರೇ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುವಾಗ ಕಂಡ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಸರಿಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.¹⁴

ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನೆಲಮಂಗಲ, ಮಾಗಡಿ, ಕುಣಿಗಲ್, ಗುಬ್ಬಿ, ನಿಟ್ಟೂರು, ಕೇಳೂರು, ಬೆಳ್ಳಾವಿ, ಮಧುಗಿರಿ, ಕೊರಟಗೆರೆ, ಶಿರಾ, ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ, ತುಮಕೂರು ತಲ್ಲೂಕುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ರಾಸುಗಳೊಂದಿಗೆ ರೈತರು ಧಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತ್ರೆಯಿಂದ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿ ಮತ್ತು ಕರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಕುಡಗಿ ರಡ್ಡುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಕೈಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಆಗದೇ ಇದ್ದಾಗಲಿಂಗಲಟ್ಟಳೆ ಊರಿಗೆ ದೂರದ ಊರುಗಳಾದ ಎರೇಸೀಮೆಯ ಹಿರಿಯೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ,ಕೊಪ್ಪಳ, ಸಿಂಧಗಿ, ಸಿದ್ದಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ಇನ್ನಿತರೆ ವ್ಯಾಪಾರದವರ ಭರಾಟೆ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ಲಾರಿ,ಟ್ರಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಏರಿಕೊಂಡು ಮೇವು ತರುತ್ತಾರೆ. ಸಿನಿಮಾ ಟೆಂಟ್‌ಗಳು, ಬಟ್ಟೆ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಕಂಬಳಿ ಮಾರುವವರು, ಚರ್ಮದ ಇಧನಗಳಾದ ಬಳೆ, ಟೀಪು, ಬೊಟ್ಟು ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್ ಮಾರುವ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯ ಪೌಡರನ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಇತರೆ ಹಬ್ಬಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಬಂದ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕಾಣಿಸುವುದನ್ನು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಿದ್ದಗಂಗೆ ಮಠವು ತಪೋಭೂಮಿಯಾಗಿ ದೀನದುರ್ಬಲರ ಎಳಿಗೆಗಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಅಂಕುಡೊಂಕುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಮೂಲಕ ತ್ರಿವಿದ ದಾಸೋಹದ ಜೊತೆಗೆ ಬಸವೇಶ್ವರ ಕಾಯಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರಳತೆಯ ಸಮಭಾವ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸಿದ್ದಗಂಗೆ ಮಠವು ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಧುನಿಕತೆಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಠವು ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯ ಆಳದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಆಂತ ಸತವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇಂತಹ ಮಠದ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಳು ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸಮಾಜದ ಎಳಿಗೆಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಠದ ಪಾತ್ರ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದು¹⁵

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ

1. ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರಸೀಮೆ, ಮಹಾದೇವಯ್ಯ. ಟಿ.ರ್. (ಸಂ.) (1981). ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಶ್ರೀ. ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ., ಪು.23.
2. ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರಸೀಮೆ. (ಸಂ.) (1975). ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ. ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ.ತುಮಕೂರು.ಪು4-5.
3. ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರಸೀಮೆ.(ಸಂ). (1997). ದಾಸೋಹ ಸಿರಿ.,ಹಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಘ., ತುಮಕೂರು.ಪು 5
4. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ, ಕೆ.ಎಸ್. (1996). ಸಿದ್ದಗಂಗೆಯ ಸಿದ್ದ ಪುರುಷ. ಭದ್ರಹಾವೇರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು 20-25

5. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ.ಬಿ. (ಸಂ.). (2002). ಕಲ್ಪಸಿರಿ-ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಠಗಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು 230-236
6. ಪುಟ್ಟಗಂಗಪ್ಪ ವಿರವರು ದಾಸೋಹ ನಿರ್ವಾಹಕರು.,ನೇರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿ.
7. ಕವಿತಾಕೃಷ್ಣ,ಯೋಗೀಶ್ ಡಿ.ಎನ್. (ಸಂ.). (2002). ಜಯ ಮಂಗಲಿ. ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು. ಪು254-60
8. ನಾಗರಾಜು.ಎಮ್.ಜಿ. (2008). ಜ್ಞಾನ ದಾಸೋಹ ಮಾಲೆ-20.,ಸಿದ್ದಗಂಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ತುಮಕೂರು. ಪು.6-65
9. ಗೋಪಾಲ್..ಬಾ.ರಾ. (ಸಂ). (2009). ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಪುರಾತತ್ವ, ಪ್ರಾಚ್ಯ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಮೈಸೂರು. ಪು293-36
10. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ. ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರೇಸೀಮೆ., ಪು319-325
11. ಅದೇ. ಪು 305-308
12. ಅದೇ. ಪು. 340-345
13. ಅದೇ. ಪು. 340-345
14. ಪೂರ್ವೋಕ್ತ., ಚನ್ನಪ್ಪ ಎರೇಸೀಮೆ.,ಪು.356-360
15. ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಮಾಹಿತಿ.